

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 17.09.2022
Published /Yayınlanma 31.10.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Ağaoğlu, A. & Alcı, B. (2022). Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri İçin Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(88), 2007-2016.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3302>

Öğr. Gör. Ayşenur AĞAOĞLU

<https://orcid.org/0000-0001-5719-7957>

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Erzincan / TÜRKİYE

Doç. Dr. Bülent ALCI

<https://orcid.org/0000-0002-4720-3855>

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul / TÜRKİYE

YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRENEN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ İÇİN ÇEVİRİMİÇİ OKUYUCU ÖZALGI ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI

ADAPTATION OF ONLINE READER SELF-PERCEPTION SCALE FOR EFL UNIVERSITY STUDENTS INTO TURKISH

Issue/Sayı: 88

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Poomarin ve Adunyarittigun (2020) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'ni Türkçeye uyarlamak ve bu doğrultuda Türkiye'de lisans öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda ölçeğin orijinal formu dil geçerliği çalışmaları için Türkçeye çevrilerek elde edilen Türkçe form çeşitli bölümlerde öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerine çevrimiçi ortamlarda uygulanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin yapılması amacıyla veri seti rastgele seçimle iki parçaya bölünmüş iraksama ve yakınsama geçerliği ile ölçüt geçerliği değerlendirilmiştir. Ölçeğin 2 boyut ve 30 maddeden oluşan orijinal yapısı, yapılan analizler sonucunda doğrulanmıştır. Bu bağlamda, orijinal forma uygun olacak şekilde hazırlanan Türkçe formun alt boyutları; Sosyal Referans ve Özalgı şeklinde adlandırılmıştır. Türkçe formun uygulanması sonucunda ortaya çıkan iç tutarlık katsayıları (Cronbach alfa) alt boyutlar için sırasıyla 0,999 ve 0,998 olarak hesaplanmıştır. Sonuçlar, Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen üniversite öğrencilerinin çevrimiçi okuyucu özalgılarına yönelik ölçeğin Türkçe formunun kullanılabilir olduğunu kanıtlar.

Anahtar Kelimeler: Özalgı, Çevrimiçi Okuyucu, Yabancı Dil, Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği.

ABSTRACT

The purpose of this study is to adapt the Online Reading Self-Perception Scale for University Students Learning English as a Foreign Language, developed by Poomarin and Adunyarittigun (2020), and accordingly, to carry out validity and reliability studies in the sample of undergraduate students in Turkey. In order to carry out language validity, the original scale was translated into Turkish and the obtained form was applied online to undergraduate students studying in various departments. Exploratory and confirmatory factor analyzes were made by dividing the data set into two parts by random selection, and convergence and divergence validity were evaluated. Analysis results confirmed the original structure of the scale consisting of 2 dimensions and 30 items. In this context, the sub-dimensions of the Turkish form of the scale are in accordance with the original form; It is named Social Reference and Self-Perception. Internal consistency coefficients obtained by applying the Turkish form were calculated as 0.999 and 0.998 for the sub-dimensions, respectively. The results indicate that the Turkish form of the scale is acceptable to use.

Keywords: Self-perception, Online reader, foreign language, Online Reader Self-Perception Scale.

1. GİRİŞ

Çevrimiçi ortamlarda bilgi alma, alınan bilgiyi yorumlama, sentezleme ve bu bilgiyi başkalarına iletme, içinde bulunduğumuz dijital çağda ve mevcut şartlarda daha da önemi bir hale gelmektedir. İnsanların bilgiye yönelik algılarının zamanla şekillenip değişebildiği göz önüne alındığında (Lawrence, 2009) ve teknolojinin yaşam tarzlarında meydana getirdiği değişimler neticesinde, bireylerin yeni bilgilere erişimi kolaylaşmaktadır. Ancak bununla beraber, doğru ve tutarlı bilgilere ulaşabilmek adına dijital ortamda bilgi akışını kolaylaştıracak bazı becerilere sahip olmak gerekmektedir. Bu bağlamda Hobbs (2010), dijitalleşen dünyaya ayak uydurmak için; bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, dijital okuryazarlık gibi becerileri kazanmak gerektiği üzerinde durmaktadır. Diğer bir ifadeyle; kişilerin çevrimiçi ortamlarda bilgiyi arama, bilgiyi organize edip değerlendirme ve başkalarıyla paylaşma konularında teknolojiyi ve dijital platformları etkili bir şekilde kullanmaları gerekmektedir (McPherson, Wang, Hsu ve Tsuei, 2007). Dijital çağ ile birlikte gelişen teknolojiler ve platformlar okuryazarlık kavramına da yeni bir boyut kazandırmış ve basılı metinlerle sınırlı kalmayan “yeni okuryazarlık” adında bir kavram literatüre dahil olmuştur (Gee, 2008). Bu kavram, bireylerin çevrimiçi ortamlarda okuduğunu anlayarak bilgiye ulaşma, bilgiyi yapılandırma ve iletme için gerekli olan beceri ve stratejileri ifade etmektedir (Leu, Kinzer, Coiro ve Cammack, 2004). Bu bağlamda, dijital teknolojileri öğrenip kullanma ve bu yolla anlamlı bir şekilde iletişim kurma yetkinliği ile okuryazarlık teriminin kapsamının genişletildiği görülmektedir (Bromley, 2010).

Her alanda olduğu gibi, iletişim teknolojisindeki gelişmeler okuyucuların öğrenim süreçlerini de etkilemektedir. Özellikle dijital çağda, teknoloji ile büyüyen “digital natives” yani “dijital yerliler” olarak adlandırılan öğrencilerin yeni okuryazarlık etkinlikleri çerçevesinde çevrimiçi okuma becerileri kazanmaları, daha zengin öğrenme fırsatları sağlanmasına yardımcı olmak açısından önem arz etmektedir (Leu, Leu ve Corio, 2004). Çevrimiçi ortamların, öğrencilerin okuma deneyimlerini geliştirmesinin yanı sıra (Castek, Bevans-Mangelson ve Goldstone, 2006), üst düzey düşünme, tematik düşünme ve kişiselleştirilmiş öğrenme becerileri kazanmaları (Kayalar, 2021; Kayalar, 2022) ve teknolojik gelişmelere paralel olarak güncel bilgi akışı sağlama konusunda etkili bir araç olduğu düşünülmektedir (Gunning, 2010). Güncel yaşamın önemli bir parçası haline gelen İnternet, yabancı dil öğrenen bireyler için okuma becerilerini öğrenme konusunda ivme sağlayan bir bilgi kaynağı haline gelmiştir (Huang, Chern ve Lin, 2009). Bu bağlamda, internetin dil öğrenme bağlamlarında yaygın olarak kullanılması, okuyucuların aynı okuma stratejilerini hem basılı hem de çevrimiçi materyallere uygulayıp uygulayamayacakları sorusunu gündeme getirmiştir (Kim, Kim, Khera ve Getman, 2014). Bilgisayarlar ve cep telefonları üzerinden bir metni çevrimiçi okurken bilgi ve multimedya teknolojileri ile tasarlanan dijital teknolojileri kullanmak için teknik desteğe ihtiyaç duyulmaktadır. Çevrimiçi okuyucular doğrusal olmayan bir bilgi kaynağından diğerine geçmek için gerekli bağlantıları kullanabilirken; basılı metinler okuyan okuyucular doğrusal ve sıralı bir süreçte okuma yapma eğilimindedirler (Sandberg, 2011). Çevrimiçi metinler tipik olarak hiper metin ve metinlerin doğrusal olmayan fakat etkileşimli olduğu çoklu medyayı içerir (Dalton, 2014). Çevrimiçi okuyucular, bir yazarın amaçladığından farklı olabilecek doğrusal olmayan bilgileri yorumlamak ve bunlarda gezinmek için kendi yollarını kullanabilirler (Coiro, 2011). Öte yandan, basılı formatlara alışkın olan okuyucular, yeni teknolojiyle ilgili zorluklarla karşılaşabilir. Örneğin; bu okuyucular, arama motorlarının kullanımı (Eagleton ve Guinee, 2002), arama sonuçlarını tanımlama (Henry, 2006) ve bilgileri değerlendirme (Fabos, 2008) ile ilgili zorluklar yaşayabilirler. Dolayısıyla, basılı metinleri kapsamlı bir şekilde okuyan bireyler, İnternet tabanlı bir ortamda benzer görevleri tamamlamaya çalışırken başarısız olabilir (Leu, Kinzer, Coiro ve Cammack, 2004). Sonuç olarak, çevrimiçi okuma başarısı için okuma becerileri ile teknik bilginin kombinasyonu gereklidir. Bu noktada, bilişsel öğrenme yeterliliğinin yanında duyuşsal değişkenler de göz ardı edilmemelidir. Çünkü bu değişkenler öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu veya olumsuz şekilde etki edebilmektedir (Kauffman, Zhao ve Yang, 2011). Bu duyuşsal değişkenlerden bir tanesi özalgi olarak adlandırılan, bireylerin kendi performans düzeylerine ulaşmak için gerekli olan bir dizi eylemi organize etme ve bu alandaki yetenekleri konusunda tatmin olma durumudur (Bandura, 2004).

Özalginın öğrenme performansını belirlemek adına bilgi ve davranış arasında aracılık ettiği söylenebilir. Bireyler okuma yazma öğrenirken, kendilerini yetenekli okuyucular olarak gördüklerinde çevrimiçi okuma yapmaya da istekli olma eğiliminde olurlar (Coiro & Dobler, 2007). Bunun yanı sıra, Bandura (2004), okuma konusunda kendilerini yeterli görmeyen bireylerin, okuma yapılması gereken derslerde veya durumlarda geri planda kaldığını ve bu konuda endişe duyduklarını ifade etmektedir. Yazara göre özalgi, okuyucuların seçimlerini, motivasyonlarını, endişelerini ve öğrenme süreçlerine

dair kendilerine olan güveni etkileyen duyuşsal bir değişkendir. Bu bağlamda, bilgi ve davranış arasında aracılık yapan özalgının, çevrimiçi okuyucuların bilgiyi anlama, değerlendirme ve bilgi akışını sağlama konusunda önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Öte yandan, dijitalleşen dünyada yabancı dil olarak İngilizcenin ve yabancı dilde okuryazarlığın önemi artarken, öğretmenler İngilizce öğretiminin geliştirilmesi adına yeni yöntemler bulma yoluna gitmektedirler. Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde özellikle etkileri devam eden Pandemi süreci dolayısıyla eğitimin dijitalleşmesiyle beraber basılı okuma metinleri yerine dijital çevrimiçi metinler ön plana çıkmaktadır. Poomarin ve Adunyarittigun (2020) tarafından, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen üniversite öğrencilerinin dijital okuyuculuk konusunda kendilerini nasıl algıladıklarını ve ne derece yeterli hissettiklerini ölçmek için geliştirilen çevrimiçi özalgı ölçęinin Türkçeye uyarlanması, Türkiye’de İngilizce öğretimi ve dijital okuyuculuk konusunda, araştırmacılara ve uygulayıcılara veri sağlamak adına bir araç olacaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2020–2021 eğitim-öğretim yılında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesine bağlı çeşitli bölümlerde öğrenim gören 269 (%55) kız ve 219 (%45) erkek olmak üzere 488 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Öğrencilerin 99’u (%20) İngilizce Öğretmenliği, 63’ü (%13) İlköğretim Matematik Öğretmenliği, 89’u (%18) İnşaat Mühendisliği, 47’si (%10) Sınıf Öğretmenliği, 80’i (%16) Makine Mühendisliği, 78’i (%16) Elektrik Elektronik Mühendisliği ve 32’si (%7) ise Havacılık Yönetimi bölümlerinde öğrenim görmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Nitel Değişkenler	N	%	
Cinsiyet	Kadın	269	55
	Erkek	219	45
Bölüm	İngilizce Öğretmenliği	99	20
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	63	13
	İnşaat Mühendisliği	89	18
	Sınıf Öğretmenliği	47	10
	Makine Mühendisliği	80	16
	Elektrik Elektronik Mühendisliği	78	16
	Havacılık Yönetimi	32	7

2.2. Veri Toplama Araçları

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği’nin Türkçe formunun yapısının ortaya çıkarılması ve bu doğrultuda Türkiye’de öğrenim gören lisans öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenilirliği doğrulamak amacıyla orijinal ölçek hakkında bilgiler ve farklı örneklemler üzerinde yapılan işlemler aşağıda açıklanmıştır.

2.2.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği

Poomarin ve Adunyarittigun (2020) tarafından geliştirilen bu ölçek lisans düzeyi öğrencileri için çevrimiçi okuma öz algısını ölçmek adına geliştirilmiştir. Ölçek, Tayland’da öğrenim gören üniversite öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışmanın örneklemini %69,25’i kadın (n=277) ve %30,75’i erkek (n=123) olmak üzere toplam 400 öğrenciden oluşmaktadır. Ölçek beşli likert tipinde olup lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulanmadan önce görüşme, uzman onayı ve gözlem gibi birçok prosedürle rafine edilmiş ve onaylanmıştır. İlk olarak 40 madde ile tasarlanan ölçek, faktör analizi sonucunda 10 maddenin çıkarılması ile 30 maddeye indirgenmiştir. Açıklayıcı faktör analizi, iki boyutun varlığının açıkça yorumlanabilir ilişkiye sahip olduğunu göstermektedir. Faktör analizi sonucunda 15 maddeyi içine alan “Özalgı” ve diğer 15 maddeyi içine alan “Sosyal Referans” adı altında iki faktör ortaya çıkmıştır. Ayrıca, Cronbach alfa iç güvenilirlik katsayıları her boyuttaki maddelerin güçlü tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

2.3. İşlem

Ölçeğin Türkçeye uyarlanabilmesi için izin istemek ve onay almak adına orijinal ölçeği geliştiren yazarlardan Wanpen Poomarin’e e-posta yoluyla ulaşılmıştır. Ardından Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun onayı alınmıştır. Dil geçerliğinin sağlanması amacıyla, ölçek uyarlama çalışmaları ileriye dönük çeviri ve geriye dönük çeviri yöntemleri kullanılmaktadır (Boztunç Öztürk, Eroğlu ve Kelecioğlu, 2015). Bu ölçek uyarlama çalışmasında da ileriye dönük çeviri ve geriye dönük çeviri desenlerinin her ikisi de ayrı ayrı uygulanmıştır. Otuz maddelik ölçeğin yapılan ilk Türkçe çevirisi Yabancı Diller Yüksekokulunda

görev yapmakta olan üç ayrı öğretim görevlisi tarafından, iletişim kurulmaksızın ayrı ayrı yapılmıştır. Üç öğretim görevlisinin yaptığı çeviriler bir tabloda karşılaştırılıp uzlaşılabilir ve uzlaşılmaayan noktalar tespit edilmiştir. Orijinal ölçeği Türkçeye çeviren üç öğretim görevlisi bir araya gelerek tüm maddelerde uzlaşma sağlamalarının ardından ortaya çıkan Türkçe form İngilizce diline hâkim bir Türk dili uzmanı akademisyenin görüşlerine sunulup, Türkçe yazım, dilbilgisi kuralları ve anlaşılabilirlik açısından incelenmiştir. Türk dili uzmanının dönütleri doğrultusunda ölçek maddelerinde Türkçe açısından bazı küçük düzeltmeler yapılmıştır.

Diğer taraftan, Türkçe formun hedef dile çevrilmesi aşamasında ilk çeviri çalışmasına dahil olmayan üç İngilizce öğretmeni tarafından tekrar İngilizceye çevirme çalışması yapılmıştır. Bu şekilde, dil geçerliliğini sağlamak adına alternatif bir yöntem olan geri çeviri deseni kullanılmıştır. Geri çevirisi yapılan İngilizce form ile orijinal formun araştırmacılar tarafından karşılaştırması yapılmış ve önemli farklılıklar bulunmadığı görülmüştür. Dolayısıyla ölçeğin Türkçe formu uygulanmak üzere ilk denemelere hazır hâle getirilmiştir.

Dilsel eşdeğerlik çalışmasını yapabilmek adına, Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri İçin Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği çevrimiçi ortamda uygulanmak üzere hazırlanmıştır. Formun ilk 30 sorusu Türkçe, son 30 sorusu ise İngilizce dilinde maddelerden oluşmaktadır. Form Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde lisans eğitimi görmekte olan 119 öğrenciye çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Dilsel eşdeğerlik çalışmasının ardından ölçeğin Türkçe ve İngilizce bölümleri arasında hesaplanan Pearson korelasyon katsayısının yüksek oranda çıkması sonucu, Türkçeye uyarlanan ölçek asıl uygulama için hazır hâle gelmiştir. Asıl uygulama için hazır hâle gelen Türkçe form, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde öğrenim görmekten olan 488 öğrenciye uygulanmıştır. 30 sorudan oluşan maddelerin Cronbach's Alpha güvenilirlik analizine bakıldığında; güvenilirlik katsayısının ,994 olduğu görülmüştür. Bu sonuç, ölçeğin güvenilirliğinin çok yüksek olduğunun göstergesidir. Ayrıca, ölçeğin madde toplam puanlarına göre belirlenen %27 üst ve %27 alt grupların madde ortalama puanları Bağımsız Örneklem için T Testi ile analiz edilmiştir. Ayrıca, yapı geçerliğini irdelemek amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerine bakılmıştır. Çalışma içerisinde yer alan ifadelerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2 ve +2 arasında değerlere sahip olması sebebiyle veri setinin normal dağılım koşullarını sağladığı söylenebilir (Eroğlu, 2014; Kline, 2011). Bu nedenle, analiz sürecinde parametrik testler tercih edilmiştir.

2.4. Etik Kurallara Uygunluk

Araştırma ve yayın etiği ilkeleri dikkate alınarak hazırlanan çalışmaya katılan öğrenci grubuna araştırmacının amacı ile ilgili gerekli bilgiler verilmiş ve kimliklerini ortaya çıkarabilecek kişisel bilgiler talep edilmemiştir. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylanan 21.03.2021 tarihli etik kurul raporuna ait belge, ekte sunulmuştur.

3. BULGULAR

Aşağıda Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeğinin dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Dilsel Eşdeğerlik

Ölçeğin dilsel eşdeğerliğini sınamak amacıyla 2020–2021 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 119 öğrenciye ilk olarak ölçeğin Türkçe formu, daha sonra ise İngilizce formu çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r = .99$, $p < .01$). Yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. İngilizce ve Türkçe Ölçekleri Arasındaki Madde Toplam Korelasyon Analizi

	N	p	r
Türkçe Ölçek	119	0,00*	.997
İngilizce Ölçek			

* $p < .05$

Ayrıca ölçeğin Türkçe ve İngilizce maddeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark olup olmadığını ortaya çıkarmak için yapılan bağımlı örneklem için T Testi sonucunda; İngilizce madde puan ortalaması ile Türkçe madde puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır [$t(119) = ,258$, $p < 0.01$]. Bu durum Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'nin dilsel eşdeğerlik koşulunu sağladığının göstergesidir. Bağımlı örneklem için T Testi analizi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Türkçe ve İngilizce Ölçek Maddeleri Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Bağımlı Örneklem için T Testi

Analizi Sonuçları						
	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Türkçe Ölçek	199	3,5	0,09	0,08	,258	,797
İngilizce Ölçek						

3.2. Geçerlik Çalışması

3.2.1. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) Sonuçları

Faktör analizi, aralarında ilişki olduğu öngörülen çok sayıda madde arasındaki ilişkilerin anlaşılabilmesi ve yorumlanabilmesini kolaylaştırıp maddeleri daha az sayıya ve temel boyuta indirgeyerek özetlemek amacıyla yapılmaktadır (Altunışık, Coşkun, Baytaroğlu ve Yıldırım, 2010). Açıklayıcı Faktör Analizi için en az 300 kişilik bir örneklem büyüklüğüne ulaşılması gerektiği önerilmektedir (Comrey ve Lee, 1992). Bu sebeple, açıklayıcı faktör analizi, 488 kişilik veri seti üzerinden yapılmıştır. Büyüköztürk (2010), verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığının Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett (Sphericity) Küresellik testleri sonuçlarına bakılarak anlaşılması gerektiğini belirtmiştir. Belirlenen Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısının .91 ve Barlett Sphericity testi sonucunun $\chi^2= 2723,468$, $df= 253$, ($p<.01$) istatistiksel olarak anlamlı bulunması bu çalışmadaki verilerin açıklayıcı faktör analizi yapabilmek için uygun olduğunun göstergesidir.

Yapılan açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında, elde edilen bileşenler matrisinde (Component Matrix) faktör yüklerinde binişik maddelerin bulunmadığı gözlemlenmiştir ve ölçeğin aslı olan İngilizce formunda olduğu gibi 2 faktör boyutu oluşmuştur. Açıklayıcı Faktör Analizi sonuçlarının bulunduğu Tablo 4'te maddelerin faktör yükleri ile beraber faktörlerin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları, aritmetik ortalama değerleri ve standart sapma değerleri sunulmuştur.

Tablo 4. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktör 1:	\bar{X}	Ss	Faktör Yüğü	\bar{X}	α	S2
Sosyal Referans	3,03			3,03	,997	25,641
Madde 3:	3,02	1,307	0,892			
Madde 6:	3,01	1,289	0,899			
Madde 7:	3,01	1,287	0,897			
Madde 8:	3,01	1,291	0,907			
Madde 10:	3,09	1,284	0,861			
Madde 11:	3,00	1,290	0,912			
Madde 12:	3,00	1,290	0,912			
Madde 16:	3,03	1,321	0,903			
Madde 17:	3,10	1,300	0,857			
Madde 19:	3,09	1,292	0,849			
Madde 20:	3,00	1,299	0,911			
Madde 21:	2,99	1,282	0,914			
Madde 23:	3,00	1,292	0,913			
Madde 24:	3,10	1,293	0,844			
Madde 25:	3,08	1,283	0,859			
Faktör 2: Özalgı	\bar{X}	Ss	Faktör Yüğü	\bar{X}	α	S2
	3,13			3,13	,998	3,446
Madde 1	3,14	1,262	0,908			
Madde 2	3,15	1,273	0,908			
Madde 4	3,15	1,307	0,907			
Madde 5	3,06	1,274	0,841			
Madde 9	3,14	1,258	0,900			
Madde 13	3,15	1,267	0,907			
Madde 14	3,08	1,282	0,839			
Madde 15	3,14	1,258	0,907			
Madde 18	3,13	1,262	0,884			
Madde 22	3,14	1,272	0,902			
Madde 26	3,14	1,267	0,908			
Madde 27	3,15	1,263	0,906			
Madde 28	3,15	1,270	0,909			
Madde 29	3,13	1,260	0,900			
Madde 30	3,14	1,270	0,907			
KMO ve Bartlett Testi Sonuçları						
Kaiser-Meyer-Olkin Measure						0,913
				Approx. Chi-Square	2723,68	
Bartlett Testi				df	253	
				Sig.	0,000*	

Örneklemin evreni ne derece temsil edip etmediğini ortaya koyan KMO değeri 0,7 ve üzerinde ise iyi, 0,5 ve 0,7 arasında ise yeterli, 0,5'in altında ise örneklemin evreni temsil etmediği anlamına gelmektedir (Can, 2018). Bu çalışmada KMO değerinin 0,7'den büyük olması örneklemin evreni temsil etme derecesinin oldukça iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, maddeler arasında ilişkilerin bulunduğu gerçek korelasyon matrisi ile birim matris arasında bir farklılık bulunup bulunmadığını

sınamak için ise Bartlett Testi yapılmıştır. Bartlett Testi sonucu ifadesinin $p < .05$ olması ise ölçeğin geçerli olduğunun göstergesidir.

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin aslı olan İngilizce formda olduğu gibi Türkçeye uyarlanan formda da 2 faktör boyutu ortaya çıkmıştır. Her bir faktör 15 maddeden oluşmaktadır. Birinci faktör ölçeğin aslına sadık kalacak şekilde “Sosyal Referans” ve ikinci faktör ise “Özalgi” olarak adlandırılmıştır. Ayrıca, oluşan faktör boyutlarının Cronbach's Alpha katsayılarının 0,7’den büyük değerler aldığı görülmektedir. Cronbach's Alpha katsayısının 0 ile 1 arasında değerler aldığı ve 0,7’den büyük olması gerektiği bilinmektedir (Altunışık ve diğerleri, 2010). Bu da çalışmanın güvenilirliği ve kabul edilirliliği yönünden önem arz etmektedir.

3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Sonuçları

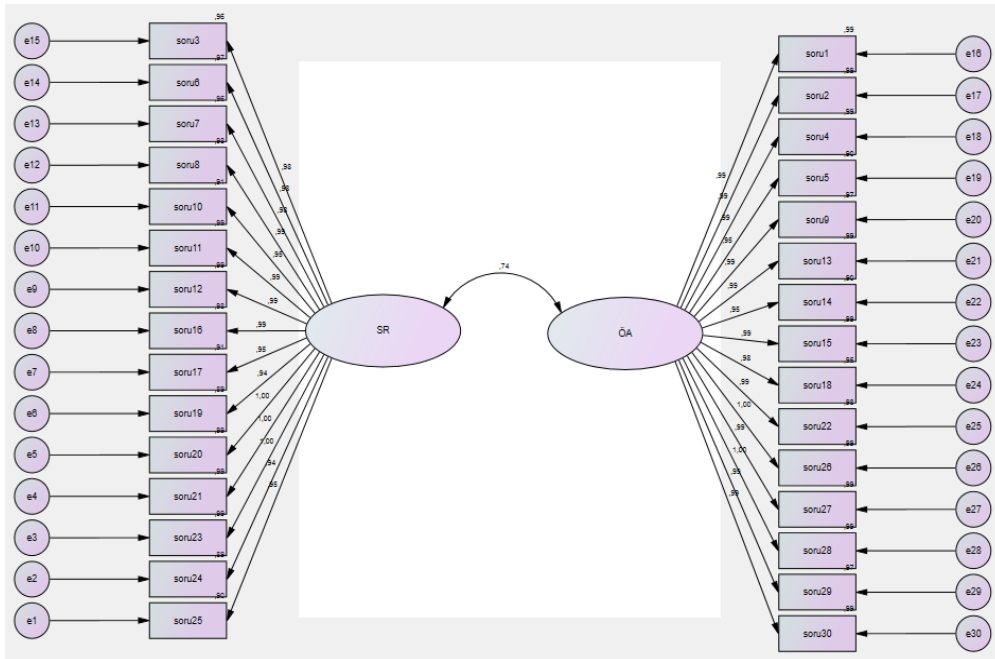
Daha önceden tanımlanan ve sınırlandırılan bir yapının doğrulanıp doğrulanmadığını bir model ortaya koyarak test etmek amacıyla yapılan analize doğrulayıcı faktör analizi denilmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen değerlerin geçerli kabul edilebilmesi için modelin uyum iyiliği indekslerinin yeterli değerler alması gerekmektedir. Yeterli düzeyde uyumun gözlenebilmesi için; Uyum İyiliği İndeksi (GFI), Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI), Uyum İndeksi (RFI), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) ve Fazlalık Uyum İndeksi’nin (IFI) değerlerinin 0,90’dan büyük olması gerekmekte olup bu değerlerin 1’e yaklaşması ise çok iyi uyumun görüldüğünü ifade etmektedir. Ayrıca, Standartlaştırılmış Ortalama Hataların Karekökü (SRMR) ve Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) değerlerinin 0,05’ten küçük olması da yine iyi uyumun göstergesidir (Schumacker ve Lomax, 2004; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010).

Bu bilgiler ışığında yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda bütün faktörlere ait yük değerlerinin anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarında yer alan uyum iyiliği değerleri Tablo 5’te sunulmuştur. Sonuçların ifadesine göre Türkçeye uyarlanan ölçeğin yapı geçerliliği bakımından kabul edilebilir değerler aldığı görülmektedir.

Tablo 5. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Sonuçları

Uyum İndeksi	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Ölçeğin Uyum Değerleri
X^2/sd	$0 \leq X^2/sd \leq 2$	$2 \leq X^2/sd \leq 3$	1,957
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq 0,05$	$0,05 \leq RMSEA \leq 0,08$	0,058
CFI	$0,97 \leq CFI \leq 1,00$	$0,95 \leq CFI \leq 0,97$	0,949
GFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,879
AGFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,851

Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre uyum iyiliği indeksleri modelin uyumlu olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle ölçeğin maddelerine ve faktörlerine ilişkin model Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgi Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Yol Diyagramı

3.2.3. Güvenirlilik Çalışması (Madde Analizi)

Ölçeğin madde analizleri, %27'lik alt ve üst gruplarda bulunan maddelerin arasındaki farkın Bağımsız Örneklem için T Testi ile analiz edilmesi yoluyla madde toplam korelasyonlarına bakılarak incelenmiştir. Ölçek maddelerinden alınan puanlar ve ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklayan madde toplam korelasyonunun pozitif yönde yüksek değerler alması, ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunun göstergesidir. Ayrıca, maddelerin madde toplam korelasyonunun .30 ve üzeri değerler alması da maddelerin iyi ölçüde ayırt edici özelliğe sahip olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2010). Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'nin %27 alt ve üst grupların madde puanlarının karşılaştırıldığı bağımsız örneklem için T Testi sonuçları ile madde toplam korelasyonlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği Madde Analizi Sonuçları

Madde No	Madde Toplam Korelasyonu	t (Alt %27- Üst %27)
1	.923	47,715*
2	.923	47,715*
3	.916	44,915*
4	.921	47,510*
5	.913	44,764*
6	.913	44,447*
7	.914	44,238*
8	.915	44,557*
9	.920	45,934*
10	.923	46,115*
11	.912	43,601*
12	.911	43,365*
13	.923	46,319*
14	.914	43,831*
15	.922	45,934*
16	.915	44,410*
17	.926	46,845*
18	.918	46,726*
19	.922	44,921*
20	.915	45,753*
21	.912	44,672*
22	.924	48,142*
23	.911	45,176*
24	.929	47,936*
25	.920	47,387*
26	.925	47,715*
27	.925	47,715*
28	.923	47,715*
29	.920	47,312*
30	.922	47,312*

p<0.01

Tablo 6 incelendiğinde, Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'nin madde toplam korelasyonlarının .911 ile .929 arasında değişiklik gösterdiği ve t değerlerinin de istatistiksel açıdan anlamlı sonuçlar verdiği görülmektedir (p<.01). Madde toplam korelasyonlarının .30'dan büyük değerler alması ve %27'lik alt ve üst grupların madde karşılaştırmasını analiz etmek için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçlarının bütün maddeler için istatistiksel açıdan anlamlılık göstermesi, ölçekte bulunan maddelerin güvenirliklerinin yüksek olduğunun göstergesidir (Büyüköztürk, 2010).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı; Poomarin ve Adunyarittigun (2020) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'ni Türkçeye uyarlamak ve bu doğrultuda Türkiye'de lisans öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarını yapmaktır.

Dijitalleşmenin okuryazarlık konusuna yeni bir boyut kazandırmasıyla, bilgisayar ve cep telefonları üzerinden bir metni çevrimiçi okurken, bilgi ve multimedya teknolojileri kullanmak için teknik desteğe ihtiyaç duyulmaya başlamıştır (Leu, McVerry, Kiili & Zawilinski, 2011). Bu gelişmeler neticesinde, okuryazarlık öğrenimi ve dijitalleşen çağda daha da önemli bir hale gelen İngilizce dilindeki metinlerde okuma başarısı elde edebilmek, İnternet tabanlı bir ortamda teknik bilgi ile okuma becerilerinin kombinasyonunu gerekli kılmaktadır (Leu, Kinzer, Coiro ve Cammack, 2004). Bu

noktada, bilişsel değişkenlerle beraber öğrenme yeterliliğine ilişkin, bireylerin kendi performansları konusunda tatmin olma duygusu olan özalgı gibi duyuşsal değişkenlerin de önemi artmaktadır (Lawrence, 2006). Yapılan çalışmalar, çevrimiçi ortamlarda okuma konusunda kendilerini yeterli gören öğrencilerin yabancı dilde okuma yapılması gereken durumlarda daha başarılı oldukları, bu konuda motivasyon seviyelerinin diğer öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Poomarin ve Adunyarittigun, 2020).

Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması sonuçlarına göre İngilizce form ile Türkçe form arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r = .99$, $p < .01$). Ayrıca, bağımlı örneklem için T Testi sonucunda; İngilizce ve Türkçe formlar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır [$t(119) = .258$, $p < .01$]. Bu durum Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencileri için Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği'nin dilsel eşdeğerlik koşulunu sağladığının göstergesidir.

Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi sonuçlarına göre ölçeğin orijinalinde olduğu gibi 2 faktör ve bu 2 faktörün altında da 15'er madde olmak üzere, Türkçeye uyarlanan ölçekten madde çıkarımı yapılmamış ve toplam 30 madde olarak ölçeğin orijinal hâli korunmuştur. Öte yandan; maddelerin faktör yüklerinin .83 ile .91 arasında değişim gösterdiği görülmektedir. 15 maddeden oluşan "Sosyal Referans" faktörü için hesaplanan Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı .997 bulunurken; 15 maddeden oluşan "Özalgı" faktörü için hesaplanan Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı ise .998 bulunmuştur. Bu da ölçeğin oldukça güvenilir ve güçlü tutarlılığa sahip olduklarını göstermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında ise ölçeğin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu görülmektedir (RMSEA= 0.05, GFI= 0.87, CFI= 0.94 ve AGFI=0.85).

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Okuyucu Özalgı Ölçeği, çevrimiçi okuyucu olan dijital çağ öğrencilerinin bu konudaki özalgıları ile ilgili olup, öğrencilerin bu konudaki yeterliliklerini ortaya çıkarmak ve geliştirmek amacıyla kullanılabilir. Türkçeye uyarlama çalışması yapılmış olan bu ölçek, lisans düzeyi öğrencilerinin çevrimiçi okuyuculuk konusundaki duyuşsal algılarının anlaşılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, öğretmenler ve okul yöneticilerinin, öğrencilerin duyuşsal algılarını tanımları, eğitim-öğretim sürecinde yapılan uygulamalarla beraber gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutma niteliği taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Bandura, A. (2004). Social Cognitive Theory for Personal And Social Change By Enabling Media. In A. Singhal, M. J. Cody, E. M. Rogers, & R. M. Sabido (Eds.), *Entertainment-education and social change: History, research, and practice* (pp. 75-96). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bromley, K. (2010). Picture a world without pens, pencils, and paper: The unanticipated future of reading and writing. *Journal of College Reading and Learning*, 41(1), 98-108.
- Boztunç Öztürk, N., Şahin, M.G. ve Kelecioğlu, H. (2015). Eğitim alanında yapılan ölçek uyarlama makalelerinin incelenmesi. *Education and Science*, 40(178), 123-137.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Can, A. (2018). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Castek, J., Bevans-Mangelson, J., & Goldstone, B. (2006). Reading adventures online: Five ways to introduce the new literacies of the Internet through children's literature. *The Reading Teacher*, 59(7), 714-729.
- Coiro, J. (2011). Predicting reading comprehension on the Internet: Contributions of offline reading skills, online reading skills, and prior knowledge. *Journal of Literacy Research*, 43(4) 352–392.
- Coiro, J., & Dobler, E. (2007). Exploring the online reading comprehension strategies used by sixth-grade skilled readers to search for and locate information on the Internet. *Reading Research Quarterly*, 42, 21–257.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Çok Değişkenli İstatistik SPSS Ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Dalton, B. (2014). E-Text and e-books are changing the literacy landscape. *Phi Delta Kappan*, 96(3), 38-43.
- Eagleton, M. B., & Guinee, K. (2002). Strategies for supporting student Internet inquiry. *New England Reading Association Journal*, 38, 39-47.
- Eroğlu, A. (2014). Çok Değişkenli İstatistik Tekniklerin Varsayımları. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* içinde (s. 321-331). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Fabos, B. (2008). The Price of Information: Critical Literacy, Education, And Today'S Internet. In J. Coiro, M. Knobel, D. Leu, & C. Lankshear (Eds.). *Handbook of Research on New Literacies* (pp. 839 – 870). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Gee, J. P. (2008). *Social Linguistics and Literacies: Ideology in Discourses*. New York: Routledge.
- Gunning, T. G. (2010). Creating literacy instruction for all children. *Journal of College Reading and Learning*, 50(3), 134–156.
- Henry, L. A. (2006). Searching for an answer: The critical role of new literacies while reading on the Internet. *The Reading Teacher*, 59, 614-627.
- Hobbs, R. (2010). Dijital çağda medya okuryazarlığını yeniden tanımlamak, *Erciyes İletişim Dergisi* 12(4), 87-95.
- Huang, H. C., Chern, C. L., & Lin, C. C. (2009). EFL learners' use of online reading strategies and comprehension of texts: Anexploratory study. *Computers & Education*, 52(1), 13-26.
- Kauffman, D. F., Zhao, R., & Yang, Y-S. (2011). Effects of online note taking formats and self-monitoring prompts on learning from online text: Using technology to enhance selfregulated learning. *Contemporary Educational Psychology*, 36(4), 313-322.
- Kayalar, F. (2021). Çağdaş Öğrenme Modellerinden Mikro-öğrenmenin Özellikleri ve Faydaları. Ali Çetin (Ed.) *Eğitim Bilimleri Alanında Akademik Çalışmalar* içinde (170-179). Duvar Yayınları, İzmir.
- Kayalar, F. (2022). Tematik Öğrenme Modelinin Özellikleri ve Kullanım Amacı. *Eğitim Bilimleri Alanındaki Gelişmeler* içinde. Duvar Yayınları, İzmir.
- Kim, M. K., Kim, S.M., Khera, O., & Getman, J. (2014). The experience of three flipped classrooms in an urban university: an exploration of design principles. *The Internet and Higher Education*, 22, 37-50.
- Kline, R.B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. New York: The Guilford Press.
- Lawrence, D. (2006). *Enhancing Self-Esteem in the Classroom*. London: Paul Chapman Publishing.
- Leu, D. J., Kinzer, C. K., Coiro, J. & Cammack, D. W. (2004). Toward a theory of new literacies emerging from the Internet and other information and communication technologies. In R. B. Ruddell, & N. Unrau (Eds.), *Theoretical Models and Process of Reading* (pp. 1570-1613). Newark, DE: International Reading Association.
- Leu, D. J., McVerry, O., Kiili, C. & Zawilinski, L. (2011). The new literacies of online reading comprehension: Expanding the literacy and learning curriculum. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 55(1), 5–14.
- McPherson, S., Wang, S.K., Hsu, H.Y. & Tsuei, M. (2007). New Literacies Instruction in Teacher Education. *TechTrends: Linking Research and Practice to Improve Learning*, 51(5), 24-31.
- Poomarin & Adunyarittigun (2020). The development of an online reader self-perception scale for EFL university students. *PASAA*, 60, 164-198.
- Sandberg, K. (2011). College student academic online reading: A review of the current literature. *Journal of College Reading and Learning*, 42(1), 89-98.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2004). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Ass.

EK 1. Etik Kurul Raporu**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Toplantı Tarihi: 21.03.2021

Toplantı No:2021/01

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
TOPLANTI KARARI

Yürütücülüğünü Üniversitemiz Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarından Öğr.Gör. Ayşenur AĞAOĞLU'nun yapacağı "Turkish Version of Online Reader Self-Perception Scale for EFL University Students" adlı çalışma ve bu çalışmada kullanılacak veri toplama araçları ve yöntemlerine ilişkin bilgilerde etiğe aykırı herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Etik Kurul Üyeleri
Prof. Dr. Murat DONDURAN
Başkan
Prof. Dr. Ali ERYILMAZ
ÜyeProf. Dr. Gülhayat GÖLBAŞI ŞİMŞEK
Üye
Doç. Dr. Mehmet Emin KAHRAMAN
ÜyeDoç. Dr. Senay OĞUZTIMUR
Üye
Doç. Dr. Yasin ŞEHİTOĞLU
ÜyeDr. Öğr. Üyesi Güzin AKYILDIZ
Üye